

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

Tit. XXIII. [i.e. XXIV.] De officio Capituli Sede vacante, & de Administratore
& Oecono.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

cognitâ, & concurrentibus in illo qualitatibus, quæ à jure & decretis Concilii Tridentini, in Episcopo & Prælo requiruntur; alioqui concess-

io Coadjutoris surreptitia censetur, Concil. Trident. d. c. 7.

DE OFFICIO CAPITULI, SEDE VACANTE, ET DE ADMINISTRATORE
ET OECONOMO.

TITULUS XXIV.

§. 1. Mortuo vel capto Episcopo succedit interea Capitulum.

Quia verò Episcopo ab hac luce substracto, non statim illi alius sufficitur; ideo nec mora hæc damnosa sit Ecclesiæ vacanti, constitutum est à SS. Canonibus, uti interea administratio tam spiritualium quàm temporalium rerum penes Capitulum sit ejusdem Ecclesiæ, cap. 3. De suppl. negl. pralat. in 6. ibi, ac si sedes per mortem, cap. Cum olim 14, Ext. De major. & obed. c. 1, d. tit. in 6. Idem obtinet, ubi Episcopus à Paganis vel Schismaticis captus & nondum Ecclesiæ suæ restitutus est: nisi hæc de re consultus S. Pontifex aliter censuerit, d. cap. 3. c. Is cui 42, De elect. in 6.

§. 2. In qua non succedat Capitulum.

Hinc tamen excipiuntur beneficia Ecclesiastica, quæ ad Episcopi collationem pertinent; nam hæc successori Episcopo reservantur, ab eodem conferenda, cap. 2. Ext. De sede vacante, cap. fin. in fine De suppl. negl. in 6. juncto cap. unico De sede vacante in 6. Item quæ sunt Ordinis Episcopalis, puta, ordinare Clericos, consecrare Ecclesias, & similia; quæ neque per Capitulum, sed per vicinos Episcopos expleri debent, c. Is cui 42. in fine De elect. in 6. Glof. ad d. c. 3. in V. spiritualibus, juncto can. 4. distinct. 68. Vide quoque de administratione suprà tradunt Panorm. & alii ad c. Cum olim Ext. De major. & obed. Cæterum an Capitulum Sede vacante dimissiones dare possit, alibi retulimus, in §. ubi tamē sup. Qui ordin. Ecclesiast. conferant.

§. 3. De administratore Ecclesiæ Cathedrali constituendo.

Porro, si Capitulum in hac administratione peccet aut negligenter se gesserit, tunc Archiepiscopo potestas sit, vocato ad se Capitulo, causæque cognitione adhibita, Visitatorem sive Administratorem vacanti præficere Ecclesiæ, cap. fin. juncto cap. 3. De suppl. negl. pral. Qui certe casus singularis est: cum alias Ecclesiæ Cathedrali

vacanti Visitator sive Administrator ab alio quàm Romano Pontifice constitui non possit, cap. fin. d. tit. in 6.

§. 4. De Oeconomo, Officiali seu Vicario, & Administratoribus, Sede vacante, ex Concilio Tridentino.

Cæterum Concilium Tridentinum hac in re ita censuit: Capitulum, inquit, Sede vacante, ubi fructuum percipiendorum ei munus incumbit, Oeconomum unum vel plures fideles & diligentes debeat, qui rerum Ecclesiasticarum & proventuum curam gerant, quorum rationem ei, ad quem pertinebit, sint reddituri. Item Officialem seu Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere vel existentem confirmare omnino teneatur, qui saltem injure Canonico sit Doctor vel Licentiatas, vel alias, quantum fieri poterit, idoneus; si secus factum fuerit, ad Metropolitanum depuratio hujusmodi devolvatur & si Ecclesia ipsa Metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulumque, ut præfertur, negligens fuerit, tunc antiquior Episcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Episcopus in exempta, Oeconomum & Vicarium idoneos possit constituere. Episcopus verò ad eandem Ecclesiam vacantem promotus, ex iis, quæ ad eum spectant, ab eisdem Oeconomo, Vicario, & aliis quibuscumque Officialibus, & Administratoribus, qui Sede vacante fuerunt à Capitulo, vel ab aliis in ejus locum constituti, etiam si fuerint ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, jurisdictionis, administrationis, aut cujuscumque eorum muneris, possitque eos punire, qui in officio seu administratione deliquerint, etiam si prædicti Officiales, redditus rationibus, à Capitulo vel à depuratis ab eodem, absolutionem aut liberationem obtinuerint Eisdemque quoque Episcopo teneatur Capitulum de scripturis ad Eccle-

eclesiam pertinentibus, si quæ ad Capitulum pervenerunt, rationem reddere, *Conc. Trident. sess. 24. cap. 16. de reform.*

§. 5. Sede vacante nihil innovandum.

Et cum Sede vacante nihil innovari Canones

jubeant, *Ext. Ne sede vacante &c.* subsequens est, neque iudicium, & *in eod.* neque prescriptionem adversus Ecclesiam vacantem valere, *c. 4. c. 10 15 Ext. De prescript.* neque unitam Ecclesiam illi interim adimi posse, *c. 1 Ext. d. tit. Ne sede vacante.*

DE REGULARIBUS ET MONACHIS.

TITULUS XXV.

§. 1. Qui Regulares?

Nunc ad tertium genus personarum transiamus: has Regulares supra diximus, *De iure personarum*, eò quod certæ vivendi regulæ singulariter, id est, præter communem aliorum Christianorum morem adscriptæ sint. Sunt autem Monachi, Moniales, Canonici Regulares, Milites, Hospitalarii & Teutonici, Religiosi Societatis Jesu, aliique his similes, qui sub certa & probata à Sede Apostolica regula, ad tria vota, paupertatis scilicet, castitatis, & obedientiæ, se obstrinxerunt, *c. in Ext. De relig. domib. juncto cap. unico eod. tit. in 6. c. Cum ad monast. 6. Ext. De statu monach.*

§. 2. Monachi unde dicti.

Ac in primis Monachi & Moniales à solitudine claustris, cui se addixerunt, nomen sortiti sunt, *can. 1. & can. Placuit xvi. quest. 1.* Monachus enim Græcè, Latine, singularis dicitur, *d. can.* non quod separatim extra aliorum fratrum consortium vivat (id enim Monacho à SS. Canonibus interdictum est, *c. 2. Ext. De statu monach. cap. penult. & ult. Ext. De capell. monach. cap. 1. §. ad hac De statu monach. in Clement.*) sed quod semotus à vita & moribus secularium, soli Deo, quasi mundo mortuus, vacare debeat, *cap. Qui verè, juncto d. can. Placuit xvi. quest. 1.*

§. 3. Monachi aut sunt oblatione parentum, aut propriâ professione.

Fiunt autem Monachi, aut parentum oblatione, aut propriâ professione, *can. Monachum xx. quest. 1. cap. Cum virum 12. Ext. De regularib.* Oblatione parentum, puta, si pater vel mater filium filiamque impuberem intra septa Monasterii in disciplinam regularem tradat, *can. 2. d. qu. 1.* Quo tamen casu, filius vel filia adultior facta, id est, pubertatis annos ingressa, dissentire poterit, & ad secularem vitam redire, *can. Illud, juncto d. can.*

Monachum xx. quest. 1. cap. Significatum 11. cap. Cùm simus 14. & utrobique Panor. Ext. De regularib. Neque enim Religionis monasticæ professio ante pubertatem emissa obligat, propter defectum iudicii, *cap. 1. De regularib. lib. 6.*

§. 4. Propriâ professio aut expressa, aut tacita.

Propriâ professione quis Monachus efficitur, vel expressè, vel tacitè. Expressè, si pubes Religionis nominatim se devoveat in manus Abbatis, vel alterius Superioris, aut factam antea professionem expressè ratam habeat, etiam habitum monasticum non assumendo. Non enim Monachum facit habitus, sed professio, *cap. Perfectionis 13 juncto cap. Ad Apostolicam 16. & cap. Ex parte 22. Ext. De regularib. cap. 1. eod. in 6.*

§. 5. De anno probationis.

Neque impedit, quod professionem præcedere debeat annus probationis, *d. cap. Ad Apostolicam. Adde can. Gonzaldus xyii. quest. 2. & jura ibid. in Glos. quibus interdum annus, interdum biennium, interdum triennium datur ad probandum, & idcirco arbitrium est. Panor. ad d. c. Ad Apostolicam.* Quia id obtinet, ubi nondum professio emissa est; at eâ emissa, nulla alia probatio exigitur: cum multa fieri prohibeantur, quæ tamen facta valent, *d. cap. Ad Apostolicam, cap. Ad nostram 8. cap. Statuimus 23. De regularib.*

§. 6. De anno probationis Mendicantium.

Planè in Ordinibus Mendicantium, videlicet Minorum, Dominicanorum, & similium, singulariter constitutum est, ne quis absque probationis anno ad professionem Ordinis admittatur. Quod si secus factum fuerit, non tantum admissus eorum Ordini non alligatur, verum etiam ipsi receptores suspensione ab aliorum receptio-